

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 29.1.2007
KOM(2007) 28 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**Komunikatas dėl daugiamečės Bendrijos programos dėl labiau prieinamo, patogesnio
bei tinkamesnio naudoti skaitmeninio turinio Europoje įgyvendinimo
(„eContentplus“ programa)**

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**Komunikatas dėl daugiamečių Bendrijos programos dėl labiau prieinamo, patogesnio
bei tinkamesnio naudoti skaitmeninio turinio Europoje įgyvendinimo
(„eContentplus“ programa)**

(Tekstas svarbus EEE)

1. ĮVADAS

Šis komunikatas parengtas atsižvelgiant į 2005 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 456/2005/EB, nustatančio daugiamečią Bendrijos programą dėl labiau prieinamo, patogesnio bei tinkamesnio naudoti skaitmeninio turinio Europoje („eContentplus“ programa), 5 straipsnio 3 dalį, kurioje nurodoma, kad „ne vėliau kaip iki 2006 m. vidurio Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui ataskaitą dėl 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų krypčių įgyvendinimo. Šiuo atžvilgiu Komisija pateikia ataskaitą dėl 2007-2008 metams nustatytos sumos atitikties finansinei perspektyvai“.

Sprendime nustatyta tokia programos finansinė programa (6 straipsnis):

- 2005 m. sausio 1 d. – 2008 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui nustatyta 149 mln. EUR finansinė programa.
- 55. Laikotarpiui iki 2006 m. gruodžio 31 d. numatyta 55,6 mln. EUR (1 dalis).
- Laikotarpiui po 2006 m. gruodžio 31 d. numatyta suma laikoma patvirtinta, jei ji yra suderinama su finansine perspektyva, galiojančia nuo 2007 m. (2 dalis).

2. „ECONTENTPLUS“ PROGRAMOS TIKSLAI

Europos turinio sektorius yra svarbus kuriant informacinę ir žinių visuomenę bei ekonomiką. „eContentplus“ programa leis užtikrinti, kad skaitmeninis turinys būtų labiau prieinamas, patogesnis ir tinkamesnis naudoti, kartu pripažįstant didelį jau egzistuojančio Europos skaitmeninio turinio potencialą. Taip bus sudarytos geresnės sąlygos kurti ir skleisti informaciją Bendrijoje. Šia programa prisidedama prie Komisijos politikos, paskelbtos iniciatyvoje „i2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“, tikslų, visų pirma užtikrinti „didelės spartos plačiajuosčių ryši [...], gausų bei įvairų turinį ir skaitmenines paslaugas“.

Todėl programoje pasirinktos trys visuomenei svarbios sritys. Apskritai viešajame sektoriuje esama ypač daug duomenų. Šios sritys – tai geografinė informacija, mokomasis turinys ir kultūrinis bei mokslinis turinys.

Geografinė arba erdvinė informacija atveria plačias perspektyvas taikyti įvairias priemones, kurios daro poveikį kasdieniam gyvenimui; ji, pavyzdžiui, suteikia daugiau galimybių naudoti navigacijos sistemas, palengvina viešojo transporto valdymo sistemų veiklą ir leidžia geriau valdyti teritoriją. Šiuo metu Europos erdvinės informacijos duomenų rinkiniai ir šaltiniai yra išskaidyti, trūksta pačios informacijos, skirtingais geografiniais lygmenimis duomenų rinkiniai nepakankamai suderinti ir suderinami, dubliuojamas informacijos kaupimas. Šiuo požiūriu programa suteikia naujų galimybių, kadangi sukuriama geresnė sąlyga pasiekti, patogiau ir tinkamiau naudoti skaitmeninę medžiagą; tai sudarys sąlygas kurti vertingus produktus ir paslaugas visoje Europoje.

Jau dabar internete ir duomenų saugyklose gausu įvairaus formato mokomojo skaitmeninio turinio. Tačiau įvairios kliūtys trukdo veiksmingai naudoti tokį turinį platesniems švietimo tikslams. Pavyzdžiui, technologiniai sprendimai taikomi nenuosekliai, organizacinės ir pedagoginės sistemos dažnai yra nepritaikytos daugiakalbei ir daugiakultūrei prieigai prie skaitmeninio mokomojo turinio užtikrinti ir juo naudotis. Iš „eContentplus“ programos bus finansuojama veikla, kuri mokykloms, universitetams, studentams, dėstytojams ir kitiems švietimo proceso dalyviams suteiks galimybę naudotis su jų poreikiais ir kalbos bei kultūros reikmėmis suderinamu mokomuoju turiniu. Bus siekiama kurti reikiamas struktūras ir sąlygas rasti daugiakalbe prieiga pagrįstoms visos Europos mokymo paslaugoms, kurios būtų atviros įvairiam mokomajam ir akademiniam kontekstui.

Kultūrinio ir mokslinio turinio srityje „eContentplus“ programa gali būti labai naudinga įgyvendinant pagrindinę 2010 strategijos skaitmeninių bibliotekų iniciatyvą, susijusią su Europos kultūrinio ir mokslinio paveldo skaitmeninimu, jo prieiga internetu ir išsaugojimu. Komisija paskelbė, kad iki 2010 m. bent 6 mln. skaitmeninių objektų bus galima rasti vienu bendru Europos adresu. Iš „eContentplus“ programos bus bendrai finansuojami projektai, atitinkantys skaitmeninių bibliotekų iniciatyvos viziją suteikti integruotą prieigą prie kultūrinio bei mokslinio turinio ir sudaryti sąlygas juo lengviau naudotis internete. Šie didelio masto projektai, kurie bus labai naudingi visai Europai, padės spręsti tokius klausimus kaip suskaitmenintų Europos kultūros paveldo institucijų kolekcijų sąveika ir daugiakalbė prieiga prie jų.

Atsižvelgiant į sprendime dėl programos nustatytą finansinę programą, ji įgyvendinama dviem etapais. Per pirmuosius dvejus metus tarptautiniu lygmeniu bus sukauptas turtingų kolekcijų rinkinys. Per antrąjį dvejų metų laikotarpį šį rinkinį reiks išplėsti ir susisteminti, o tam prireiks daugiau lėšų.

3. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

„eContentplus“ programą įgyvendina Europos Komisija. Valstybėms narėms atstovaujama per „eContentplus“ vadybos komitetą. Finansinė parama teikiama skiriant dotacijas ir vykdant viešuosius pirkimus.

3.1. 2005 m. kvietimo teikti paraiškas rezultatai

Kvietimas teikti paraiškas paskelbtas 2005 m. rugsėjo 10 d. Sulaukta labai daug – 238 – paraiškų (žr. pridedamą priedą). Bendras prašomas finansavimas – 370 mln. EUR.

28 paraiškas vertintojai įvertino puikiai arba labai gerai. Pagal šias paraiškas iš viso prašoma 49 131 000 EUR. Turimas biudžetas – 27 900 000 EUR. Todėl lėšų užteko tik devyniolikai paraiškų.

Paraiškos buvo vertinamos pagal šiuos atrankos kriterijus: „indėlis į tikslų įgyvendinimą konkrečioje tikslinėje srityje“, „taikomas metodas ir susitarimai dėl darbo tvarkos“, „išteklų kokybė“ ir „daugiakalbiai ir daugiakultūriai aspektai“.

Geografinės informacijos srityje atrinkti finansuoti 3 projektai. Vienas iš šių projektų yra „EuroGeoNames“ (EGN). Šio projekto tikslas – sukurti sąveika pagrįstą paslaugą, kuri suteiks galimybę oficialių geografinių pavadinimų informaciją perkelti į integruotą daugiakalbę Europos sistemą. Paraiškoje visapusiškai atsižvelgiama į darbo programos tikslus – tarptautiniu lygmeniu planuojama kaupti geografinę informaciją, saugomą nacionalinėse duomenų bazėse. Stiprus kompetentingų ir patyrusių ekspertų konsorciumas įrodė gebėjimą užtikrinti aukštos kokybės susitarimus dėl darbo tvarkos daugiakalbiame ir daugiakultūriame kontekste.

Kvietimo teikti paraiškas rezultatai leidžia teigti, kad egzistuoja didelė **mokomojo turinio** paklausa; šioje srityje bus finansuojami 3 projektai. Šiose paraiškose išdėstyti pasiūlymai gali būti naudingi kuriant visos Europos mokymo paslaugas, kurios suteiktų galimybę daugiakalbėms ir daugiakultūrėms reikmėms naudoti labiau prieinamą skaitmeninį mokomąjį turinį. Pavyzdžiui, CITER (Europos istorijos vadovėlių saugyklos) projektu siekiama sukurti skaitmeninę Europos istorijos vadovėlių bazę, pirmenybę teikiant viduriniam mokymui. Ši paraiška gali turėti didelį poveikį istorijos suvokimui bei mokymui visos Europos mastu. Ji galbūt padės atsisakyti nacionaliniu požiūriu pagrįstų koncepcijų ir formuoti bendras europietiškas švietimo patirtis. Gerai parengtame šios paraiškos darbo plane suformuluota aiški įgyvendintinų užduočių samprata. Šią paraišką pateikusi grupė remiasi puikia kompetencija ir ištekliais. Paraiškoje akcentuojami daugiakalbystės ir daugiakultūriai aspektai.

Daugiausia paraiškų gauta **kultūrinio ir mokslinio turinio** srityje; atrinktos finansuoti 8 paraiškos. Vienas iš atrinktųjų projektų – „Europos skaitmeninių bibliotekų“ (EDL) projektas – tai pagrindas plėtoti pagrindinę i2010 skaitmeninių bibliotekų iniciatyvą ir išplėsti Europos nacionalinių bibliotekų bendradarbiavimo infrastruktūrą, įtraukiant naujus partnerius ir naujais bibliotekų ištekliais papildant egzistuojančius žiniatinklio vartus („Europos biblioteka“). EDL projektas bus labai svarbus visai Europai, kadangi jį įgyvendinus bus sudarytos sąlygos plačiau tarptautiniu mastu naudotis nacionalinių bibliotekų duomenimis. Puikų konsorciumą sudaro reikiama kompetencija turintys ekspertai.

Kitas pavyzdys – tai DISMARC (muzikos archyvų paieškos) projektas, kuriuo siekiama sudaryti sąlygas ieškoti pagrindinių Europos transliavimo korporacijų, archyvų ir institutų, saugančių didelę dalį Europos muzikinio garso paveldo, turimų garso įrašų. Šiuo metu informacija apie šiuos įrašus sunkiai prieinama visuomenei. Paraišką pateikusiam konsorciame labai gerai suderinti įvairūs igūdžiai, aiškiai pristatyti apibrėžti valdymo procesai ir susitarimai dėl darbo tvarkos. Labai stiprus daugiakultūris paraiškos aspektas.

Atrinkti finansuoti ir 5 **teminiai tinklai**. Per juos bus skleidžiama informacija apie gerąją patirtį, taip atkreipiant dėmesį į jau egzistuojančių standartų taikymo naudą; jų

veikloje dalyvaus svarbiausi atitinkamų sričių (mokomojo bei kultūrinio turinio ir viešojo sektoriaus informacijos) ekspertai.

„*eContentplus*“ programa labai susidomėjo „eContent“ suinteresuotosios šalys – viešojo valdymo įstaigos, kultūros įstaigos (įskaitant muziejus, institutus ir bibliotekas), akademinė bendruomenė, universitetai ir mokyklos, privačios bendrovės, leidėjai, IRT (informacijos ir ryšių technologijų) teikėjai, asociacijos ir organizacijų tinklai – visoje Europoje.

Įgyvendinant šią programą dar labiau išaugs susidomėjimas ir noras dalyvauti jos veikloje – bus plėtojami Komisijos ir suinteresuotųjų šalių kontaktai, vykdoma finansuojamų projektų veikla ir kuriami įvairias suinteresuotąsias šalis suartinantys teminiai tinklai.

3.2. 2005 m. kvietimo teikti paraiškas patirties diegimas

2006 m. kvietimas teikti paraiškas pagrįstas 2005 m. patirtimi. Atsižvelgiant į turimas lėšas norima gauti daug mažiau, tačiau labai kokybiškų paraiškų.

Atitinkamai suformuluoti ir paraiškoms keliami reikalavimai. Papildomai paaiškinta, į ką derėtų atsižvelgti norint parengti labai kokybišką projektą: į konsorciumą įtraukti turinio teikėjus, užtikrinti pakankamą turinio mastą, nustatyti vartotojų poreikius ir siekti, kad projekto rezultatus būtų galima plačiai taikyti.

Veiksmų spektras taip pat apibrėžtas atsižvelgiant į prioritetus, nustatytus po pirmojo vertinimo. Mokomasis turinys yra sutelktas į turinį, naudojamą tiesioginiam ir nuotoliniam mokymui oficialioje švietimo sistemoje; kultūrinio ir mokslinio turinio srityje pagrindinis dėmesys skiriamas sąveikaujančioms skaitmeninėms bibliotekoms, siekiant susieti bibliotekose, muziejuose ir archyvuose saugomą skirtingų rūšių turinį.

4. FINANSINĖ PERSPEKTYVA

Gegužės 17 d. pasirašius tarpinstitucinį susitarimą dėl naujos finansinės programos, Komisija pateikė savo „persvarstytą paketą“ ir atitinkamai pritaikė esamus bei siūlomus teisės aktus, kai tai būtina susitarimui įgyvendinti. Šiame pakete 2005–2008 m. „*eContentplus*“ programai numatyta 149 mln. EUR – būtent tokia suma nustatyta sprendime.

5. IŠVADOS

Pagal 2005 m. kvietimą teikti paraiškas pateiktų paraiškų kiekis ir kokybė tik patvirtina, kad skaitmeninio turinio srityje paklausa smarkiai viršija pasiūlą.

Sprendime dėl programos 2007–2008 m. numatyta suma yra reikalinga 2005 m. pradėtai veiklai toliau įgyvendinti ir visapusiškam programos poveikiui užtikrinti (ypač skaitmeninių bibliotekų srityje).

Sprendime dėl programos 2007 m. sausio 1 d. – 2008 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui nustatyta suma (93,4 mln. EUR) atitinka nuo 2007 m. taikomą finansinę perspektyvą.

Priedas: Įvertintų paraiškų santrauka

Tikslinė sritis / veikla	Įvertinta paraiškų ¹
Geografinė informacija	
3.1.1 Galimybes suteikiančios infrastruktūros skatinimas – tiksliniai projektai	29
3.2.2 Geografinio turinio gerinimas – teminis tinklas	4
Mokomasis turinys	
4.2.1 Mokomojo turinio gerinimas – turinio gerinimo projektai	56
4.2.2 Mokomojo turinio gerinimas – teminiai tinklai	8
Kultūrinis ir mokslinis turinys	
5.1.1 Galimybes suteikiančios infrastruktūros skatinimas – tiksliniai projektai	58
5.2.1 Kultūrinio ir mokslinio turinio gerinimas – turinio gerinimo projektai	61
5.2.2 Kultūrinio ir mokslinio turinio gerinimas – teminiai tinklai	16
Skaitmeniniu turiniu suinteresuotų šalių bendradarbiavimo stiprinimas	
6.1.1 Viešojo sektoriaus informacija – teminis tinklas	3
IŠ VISO	235

¹ 3 paraiškos pripažintos netinkamomis, todėl neįtrauktos į vertinimo procesą.